

Ο Χρήστος Ερκέκογλου, μέσα από τα μάτια των μαθητών και συνεργατών του, όπως διαφαίνεται από τις απαντήσεις τους σε σχετικό ερωτηματολόγιο

Νίκος Θεοδωρίδης
Πολύβιος Ανδρούτσος

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί σύνοψη της εισήγησης που παρουσιάστηκε στις 16 Απριλίου 2022 στο πλαίσιο του 9ου Συνεδρίου της Ε.Ε.Μ.Ε. «Η Μουσική Εκπαίδευση σε έναν κόσμο που αλλάζει: Ταυτότητες, Αξίες, Εμπειρίες» (15-17 Απριλίου 2022), στο Συμπόσιο με τίτλο: «Μουσική στην κοινότητα και η περίπτωση της Μπάντας Δρόμου του Κρουστόφωνου με συντονιστή τον Χρήστο Ερκέκογλου». Συντονιστής του Συμποσίου ήταν ο Νίκος Θεοδωρίδης.

Εισαγωγή

Τα φωτεινά πρόσωπα αφήνουν το στίγμα τους στην προσωπική και πολιτισμική ζωή των ανθρώπων. Στο πρόσωπο του Χρήστου Ερκέκογλου, το Κρουστόφωνο, και ειδικότερα η Μπάντα Δρόμου (από το 2003 και ειδικότερα από το 2008 που την ανέλαβε εξ ολοκλήρου), είχε την τύχη να αποκτήσει μια προσωπικότητα με πολύ ξεχωριστά χαρακτηριστικά, ως δασκάλου, μαέστρου, συντονιστή, εμψυχωτή. Ιδιαίτερη αξία αποκτούν τα παραπάνω όταν επιβεβαιώνονται από τους ίδιους τους μαθητές και τους συνεργάτες του δασκάλου-εμψυχωτή της ομάδας. Μια τέτοια περίπτωση αποτυπώνεται εν συντομία παρακάτω, σύμφωνα με τα ευρήματα της παρούσας έρευνας.

Η γενικότερη εστίαση του συμποσίου αναφερόταν στα κίνητρα των συμμετεχόντων σε μουσικά σύνολα, στους διαύλους επικοινωνίας εντός και εκτός των ομάδων, καθώς και στον αντίκτυπο που έχουν οι δράσεις αυτές στις ζωές των μελών και του κοινού της εκάστοτε περιοχής και ευρύτερα η σημασία που έχουν τα φωτεινά πρόσωπα και τα παρόμοια παραδείγματα στη διαμόρφωση της πολιτισμικής ζωής ενός τόπου.

Λίγα λόγια για την έρευνα και τους στόχους της

Η παρούσα έρευνα, άρχισε να σχεδιάζεται το 2017-18 με παρόμοιο προσανατολισμό. Η αρχική σκέψη, την οποία ο Νίκος Θεοδωρίδης μοιράστηκε τότε με τον Χρήστο Ερκέκογλου, ήταν να εξεταστούν τα κίνητρα και τα οφέλη που αποκομίζουν τα μέλη δυο ερασιτεχνικών μουσικών συνόλων, Κρουστών και Χορωδίας, καθώς και επίδραση που έχουν οι φορείς μη τυπικής μουσικής μάθησης, οι μέθοδοι εκπαίδευσης ή επιμόρφωσης ενηλίκων αλλά και η προσωπικότητα των διδασκόντων/συντονιστών (και φυσικά τα αποτελέσματα να διασταυρωθούν με την υπάρχουσα βιβλιογραφία και έρευνα).

Στην πορεία, εν μέσω καραντίνας και με την εξέλιξη των γεγονότων και της αναπάντεχης απώλειας του Χρήστου Ερκέκογλου, προέκυψε η προσωπική ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην προσωπικότητά του Χρήστου ως δασκάλου. Σε ένα δεύτερο επίπεδο διερευνώνται τα χαρακτηριστικά του προφίλ των ενηλίκων μαθητών και συνεργατών και τα οφέλη που αποκόμισαν κατά την άποψή τους, κυρίως τα μέλη Μπάντας Δρόμου.

Το μέγεθος του δείγματος αλλά και το θέμα δεν προσφέρεται για ποσοτική ανάλυση, ούτε διεκδικεί δάφνες γενίκευσης. Ωστόσο, θεωρούμε ότι η ποιοτική ανάλυση στην οποία βασιστήκαμε στην παρουσίαση, σε συνδυασμό και με τις άλλες εισηγήσεις του συμποσίου, εκφράζει μια εικόνα μεγαλύτερης εμβέλειας για τη φαινομένη του συγκεκριμένου τιμώμενου προσώπου αλλά και γενικότερα για τα πρόσωπα ή τους φορείς ως θετικά παραδείγματα.

Το ερωτηματολόγιο και η δομή του

Μέσα από ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου, με εργαλείο το ερωτηματολόγιο, διερευνώνται οι απόψεις και ο αντίκτυπος του φορέα, και κυρίως του Χρήστου Ερκέκογλου, στη ζωή και την πορεία των ενηλίκων μαθητών και συνεργατών του στην Μπάντα Δρόμου του Κρουστόφωνα. Οι κλειστές ερωτήσεις ήταν τύπου κλίμακας Likert (με βαθμολογίες από το 1 έως 5, όπου 1=καθόλου και 5=πάρα πολύ).

Το Α' μέρος του ερωτηματολογίου αφορά το προφίλ των συμμετεχόντων, καθώς και την γενική αποτύπωση της σχέσης τους με το διερευνώμενο πρόσωπο, τον φορέα και τις σχετικές δράσεις.

Ειδικότερα, στο Β' μέρος, διερευνώνται τα κίνητρα, οι ανάγκες και τα οφέλη και γενικότερα η επίδραση του Χρήστου Ερκέκογλου και του φορέα, ως προς τις παρακάτω κατηγορίες:

- B1. ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ
- B2. ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ
- B3. ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ
- B4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΦΕΛΗ
- B5. ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ
- B6. ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ

Τα αποτελέσματα της έρευνας συνοπτικά

Α' ΜΕΡΟΣ

Δημογραφικά στοιχεία του δείγματος

Σε ότι αφορά το προφίλ και τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος διαπιστώθηκε ότι υπερίσχυε ο γυναικείος πληθυσμός, ενώ οι ηλικίες παρουσίαζαν διακύμανση από τα 18 έως τα 65 έτη. Είχαν διαφορετικά κύρια επαγγέλματα, διαφορετικό επίπεδο γενικών και μουσικών σπουδών καθώς και διαθέσιμο ελεύθερο χρόνο εβδομαδιαίως.

Από τις πρώτες κιόλας απαντήσεις, οι συμμετέχοντες δείχνουν ότι έχουν επίγνωση των δυσκολιών του εγχειρήματος στο οποίο συμμετέχουν και επισημαίνουν ότι η μεγάλη

ανομοιογένεια και οι διαφορετικές ανάγκες των μελών της ομάδας ξεπεράστηκαν χάρη στην ικανότητα και τη δεξιοτεχνία του δασκάλου-εμψυχωτή τους.

Ως σημαντικότερους λόγους για τη συμμετοχή στην συγκεκριμένη ομάδα-δράση αναφέρουν την αγάπη για τα κρουστά και τη συμμετοχή σε μια ομάδα, ενώ ορισμένες απαντήσεις συμπληρώνουν ως κίνητρα την κοινωνικοποίηση, την ευχαρίστηση και ένα είδος «ψυχοθεραπείας».

Ως προς τα κύρια στοιχεία του περιεχομένου και την ύλη των συναντήσεων στο Κρουστόφωνο οι εμπλεκόμενοι αναφέρουν τη διδασκαλία ρυθμών (παραδοσιακών ελληνικών, αφρικάνικων), την εκμάθηση ενός ρεπερτορίου τραγουδιών που εμπεριέχει κίνηση, εκμάθηση οργάνων και τεχνική-πρακτική στο παίξιμο, καθώς και την ετοιμασία παραστάσεων και άλλων μουσικών εκδηλώσεων.

Το κλίμα των συναντήσεων φάνηκε να έχει πολύ θετική επίδραση στην ομάδα και σύμφωνα με τις διατυπώσεις των ίδιων των μελών χαρακτηρίζεται από «Ομαδικότητα, δημιουργικότητα, συνεργασία, ωραία ατμόσφαιρα, το καλό και θετικό παιδαγωγικό κλίμα.... Προσπάθεια, χαρά, μουσικές εμπειρίες... Δημιουργική σύζευξη διαφορετικών ρυθμών, διαφορετικών χωρών».

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Β1. ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ

Από την αναλυτικότερη διερεύνηση του θέματος προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες δήλωσαν ως λόγους που τους ώθησαν στην συγκεκριμένη δράση του Κρουστόφωνου τους εξής: Ελκυστικότητα και εμψυχωτική ικανότητα του συντονιστή και το Κύρος και την Εμπιστοσύνη στον φορέα.

Αξιοσημείωτο είναι ότι, παρά το γεγονός πως όλοι/ες δείχνουν ότι εμπιστεύονται τόσο το πρόσωπο όσο και τον φορέα, μεταξύ των δύο, το 93% επιλέγει ως σημαντικότερο κίνητρο συμμετοχής την ελκυστικότητα και εμψυχωτική ικανότητα του διδάσκοντα/συντονιστή έναντι 7% του φορέα. Φαίνεται λοιπόν εδώ πως υπερισχύει η προσωπική και συναισθηματική σχέση με τον δάσκαλο-μαέστρο.

Σε ερώτηση σχετική με τα χαρακτηριστικά του Χ.Ε. ως διδάσκοντα-μαέστρου-εμψυχωτή αξιολογούν πάρα πολύ υψηλά τα κάτωθι:

- Καλός δάσκαλος-εμψυχωτής και συντονιστής
- Leader με πρωτοβουλίες που συσπειρώνουν τους ενδιαφερομένους, μπροστάρης, χαρισματικός,
- Φωτεινό πρόσωπο-παράδειγμα στη διαμόρφωση της πολιτισμικής ζωής ενός τόπου.

Συμπληρώνουν μάλιστα ως άλλα χαρακτηριστικά (του δασκάλου) που τους επηρέασαν, με τα δικά τους λόγια, τα παρακάτω:

Είχε «Θετική στάση ζωής, Μεταδοτικότητα, υπομονή και ηρεμία, Διάθεση/όρεξη και ως φιλοσοφία ζωής να δοκιμάζει καινούργια πράγματα, Φιλική στάση και προπαντός αγάπη στους μαθητές του».

Ήταν «Ηρεμος, ψυχραιμος, πολύ ταπεινός, μετριόφρων, Ευγενικός, πρᾶος, υπομονετικός και ευαίσθητος, Αγωνιστής, Οργανωτικός, δίκαιος, σκεπτικός, κατανοητικός, ρεαλιστής και ονειροπόλος ταυτόχρονα, Ποτέ δεν καθησυχάζοταν σε αυτά που είχε ήδη καταφέρει και πάντα προσπαθούσε για περαιτέρω εξέλιξη προσωπική και συλλογική, Δεν πρόσβαλε ποτέ κανέναν, Δεν έφερε ποτέ κανέναν σε δύσκολη θέση... Ο Χρήστος ήταν ένας καλός άνθρωπος».

B2. ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΚΥΡΙΩΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ

Τα μέλη της Μπάντας δρόμου και οι ενήλικοι μαθητές του Κρουστόφωνου επέλεξαν ιεραρχικά ως κυριότερα κίνητρα που περιστρέφονται γύρω από αισθητικά κριτήρια και οφέλη τα παρακάτω:

- ενδιαφέρον για τις μουσικές του κόσμου και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση
- ενδιαφέρον για τα κρουστά και τον ρυθμό
- αγάπη και ενδιαφέρον για τη μουσική
- ανάγκη απόλαυσης των αισθητικών αγαθών
- ενδιαφέρον για εμπειρίες μουσικής ακρόασης-εκτέλεσης-δημιουργίας
- ενδιαφέρον για τις μουσικές παραδόσεις του τόπου μας
- ενδιαφέρον για το τραγούδι και το συγκεκριμένο ρεπερτόριο.

Και ως άλλα χαρακτηριστικά που επέδρασαν θετικά, συμπλήρωσαν, με δικά τους λόγια:

- «Η ενασχόληση με τις μουσικές του κόσμου ήταν κάτι που το απολάμβανα»
- «Ενδιαφέρον για μουσική εξέλιξη, για δημόσια έκθεση. Ο Χρήστος εξέλιξε τις μουσικές και πολιτισμικές μου γνώσεις και ενδιαφέροντα κατά πολύ».
- «Χαρά του ομαδικού παιχνιδιού».

B3. ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ

Σε ότι αφορά τις συναισθηματικές ανάγκες και τα οφέλη που αποκόμισαν, οι συμμετέχοντες επέλεξαν ιεραρχικά, βάσει σημαντικότητας, τα παρακάτω:

- επικοινωνία - ομαδικότητα - συνεύρεση/παρέα
- ευχαρίστηση - ψυχαγωγία
- ενίσχυση αυτοπεποίθησης - αυτοεμπιστοσύνης - αυτοεκτίμησης
- δημιουργικότητα
- ψυχική υγεία - καταπολέμηση του προσωπικού άγχους
- απωθημένο - μη εκπληρωμένο ενδιαφέρον.

Και ως άλλα χαρακτηριστικά που επιδρούσαν θετικά στο πλαίσιο της ομάδας-δράσης, με δικά τους λόγια, ανέφεραν:

- «Γνωριμία με καινούργιους φίλους».
- «Πάντα ήθελα να κάνω κάτι και να ξεσηκώνεται ο κόσμος. Η αίσθηση που είχα όταν ξεκινούσε ο χορός και το γλέντι στο άκουσμα του παιξίματος μας με τη Μπάντα δεν περιγράφεται, τα ευτυχισμένα βλέμματα του κόσμου, του μαέστρου και των υπόλοιπων μελών την Μπάντα με εκστασίαζαν».

B4. ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ

Πολλά και σημαντικά φαίνεται να είναι τα κίνητρα που ώθησαν στην συμμετοχή των ερωτηθέντων στις συγκεκριμένες δράσεις, ώστε να καλύψουν βασικές κοινωνικές τους ανάγκες. Ιεραρχικά αναφέρθηκαν:

- Δημιουργική απασχόληση και αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου
- Αναζήτηση κοινωνικοποίησης και διαύλων επικοινωνίας μέσω δυναμικής της ομάδας
- Κοινωνική δραστηριοποίηση και προσφορά.

Ενδεικτική είναι η δήλωση:

«Έμαθα ότι η προσφορά είναι αυτή που σε κάνει να αισθάνεσαι χρήσιμος για την κοινωνία».

B5. ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ

Η εμπλοκή των ερωτηθέντων στις δράσεις της Μπάντας Δρόμου ή στα μαθήματα φαίνεται να έχει επιδράσει πολύ θετικά και στην κάλυψη των γνωστικών αναγκών και ενδιαφερόντων τους, με την εξής σειρά:

- εμπλουτισμός σε μουσικές γνώσεις και δεξιότητες
- απόκτηση γενικών πολιτισμικών γνώσεων
- μουσική εκπαίδευση-επιμόρφωση
- απόκτηση και εμπλουτισμός επαγγελματικών προσόντων.

Ως άλλα χαρακτηριστικά που τους επηρέασαν θετικά στον τομέα αυτό, οι συμμετέχοντες σημείωσαν, μεταξύ άλλων:

«Δίδαχτήκαμε πολλά για τον πολιτισμό της Ελλάδας και όχι μόνο. Ειδικά για τον "Γύρο του κόσμου με τραγούδια" που ετοιμάζαμε, σε κάθε πρόβα ο Χρήστος μάς έφερνε νέα στοιχεία για τους διαφορετικούς πολιτισμούς που επεξεργαζόμασταν».

Β6. ΚΙΝΗΤΡΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ

Πολλά και σημαντικά επίσης φαίνεται να είναι τα κίνητρα που αφορούσαν ψυχοκινητικά οφέλη των ερωτηθέντων. Ιεραρχικά αναφέρθηκαν:

- βελτίωση αντίληψης, ετοιμότητας και συντονισμού
- ανάπτυξη κινητικών δεξιοτήτων
- βελτίωση αυτοπειθαρχίας και σωματικής υγείας.

Ως άλλα χαρακτηριστικά που επέδρασαν θετικά στον τομέα αυτό ενδεικτικά αναφέρεται η παρακάτω δήλωση:

«Ήταν πολύ ωραίος ο τρόπος του Χρήστου όταν μας μάθαινε έναν καινούργιο περίπλοκο ρυθμό, μας σήκωνε πάνω για να βηματίσουμε μαζί του και να τον μάθουμε».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά, όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στην τελευταία ενότητα ερωτήσεων αλλά και στις προηγούμενες, όλοι επιβεβαιώνουν τον καταλυτικό αντίκτυπο που είχε στη ζωή τους η προσωπικότητα του δασκάλου εμψυχωτή Χρήστου Ερκέκογλου.

Καταλήγοντας, οι συμμετέχοντες στην έρευνα επιβεβαιώνουν με τον πιο emphaticό τρόπο τα παρακάτω:

Το Κρουστόφωνο και ειδικότερα η Μπάντα Δρόμου, είχε την τύχη να αποκτήσει μπροστάρη στην πορεία τον Χρήστο Ερκέκογλου, μια ακούραστη σημαία, μια προσωπικότητα με πολύ ξεχωριστά χαρακτηριστικά, ως δασκάλου, μαέστρου, συντονιστή, εμψυχωτή.

Λειτουργώντας άλλοτε με επίγνωση και άλλοτε διαισθητικά: Ακολούθησε αρχές της κοινοτικής μουσικής, αξιοποίησε τη δύναμη της μουσικής ως παγκόσμιο φαινόμενο με δυναμική αλληλεπίδραση στην κοινότητα, εφάρμοσε πρωτοποριακές αρχές και πρακτικές που αφορούν σημαντικά ενδομουσικά και εξωμουσικά θέματα (τυπική-άτυπη μάθηση, αντί, πειραματισμοί, ομάδα κ.ά.). Έδωσε έμφαση στην καλλιτεχνική εμπειρία, στη συγκίνηση, την κοινωνικοποίηση με μέριμνα για τη δυναμική της ομάδας.

Το έργο του Χρήστου Ερκέκογλου, η αγάπη του για τη μουσική, η καλλιτεχνική και παιδαγωγική του παρουσία διαπότισε γενιές μαθητών, μουσικών και συνεργατών και συνεχίζεται μέσα από αυτούς. Δεν θα υπάρξουν ποτέ όμως κανενός είδους λόγια που να είναι αρκετά για να περιγράψουν τον Χρήστο...

Ο Νίκος Θεοδωρίδης δραστηριοποιείται στον χώρο της μουσικής παιδαγωγικής με έμφαση στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία. Είναι διδάκτωρ Μουσικής Παιδαγωγικής και ερευνητής στο πεδίο της αποτελεσματικότητας της μουσικοπαιδαγωγικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών καθώς και της οργάνωσης μουσικοπαιδαγωγικών προγραμμάτων για παιδιά. Από το 2012 ανήκει στο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π., Α΄ βαθμίδα) του ΤΕΠΑΕ του Α.Π.Θ., ενώ, από το 1993 έως το 2011 δίδαξε στην Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Δίδαξε επίσης, ως επιμορφωτής, στα ΠΕΚ, στην Εξομοίωση, στο Διδασκαλείο, σε Μεταπτυχιακά προγράμματα κ.ά. Έχει δημοσιεύσει βιβλία με cd και άρθρα μουσικοπαιδαγωγικού περιεχομένου. Έχει συνθέσει παιδικά τραγούδια για θέατρο και για μουσικοπαιδαγωγικές εφαρμογές. Επιμελήθηκε και πήρε μέρος σε παραστάσεις μουσικού θεάτρου και εμπύχωσης για όλες τις ηλικίες με χαρακτήρα μουσικοπαιδαγωγικό, διαπολιτισμικό και επικοινωνιακό. Υπήρξε μέλος οργανωτικών επιτροπών και εισηγητής σε συνέδρια και ημερίδες. Είναι ιδρυτικό μέλος ομάδων και ενώσεων, όπως: Ελάτε να Παίζουμε, Κρουστόφωνο, Παιχνιδιάτορες του Πύργου, Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.).

Ο Πολύβιος Ανδρούτσος (Ph.D.) είναι μουσικοπαιδαγωγός-ερευνητής. Έχει δημοσιεύσει πολυάριθμες εργασίες και άρθρα σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά για τη μουσική εκπαίδευση, δύο βιβλία και επίσης είναι συγγραφέας των διδακτικών πακέτων της Β΄ και Γ΄ γυμνασίου. Έχει πραγματοποιήσει εισηγήσεις, σεμινάρια και εργαστήρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει διδάξει μουσική στην ειδική εκπαίδευση, στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση και επί σειρά ετών μαθήματα Μουσικής Παιδαγωγικής στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του ΑΤΕΙΘ. Από το 2017 υπηρετεί ως μέλος Ε.Ε.Π. στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΑΠΘ. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση, όπου διατέλεσε πρόεδρος (1997-2003, 2006-2007), αντιπρόεδρος (2003-2006) και Επίτιμος Πρόεδρος από τον Ιούνιο του 2007.

Εικόνα: Η Μπάντα Δρόμου του Κρουστόφωνου στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων του Δήμου Θεσσαλονίκης για την Ευρωπαϊκή Ημέρα της Μουσικής, σε συνεργασία με την Ε.Ε.Μ.Ε. 21 Ιουνίου 2010, Θέατρο Κήπου Θεσσαλονίκης. Φωτογραφία: Μαρία Θαμνίδου

Christos Erkekoglou through the eyes of his students and collaborators, as can be viewed from their answers to a questionnaire survey

Nikos Theodoridis & Polyvios Androutsos

Observing the community music fabric, there are groups and individuals that for years express in their own ways cultural needs, taking initiatives that coil interested people. This article is dedicated to an exceptional case for the city of Thessaloniki and Northern Greece, Kroustophono and its facilitator Christos Erkekoglou. For 25 years Kroustophono functioned as a core of music creation, learning and communication given its vivid presence in the community. Keywords for the multi-year activities of Kroustophono are: collectivity, experimenting, extraversion, and social consciousness raising. Kroustophono is a “multi-group” attempt that had the luck to acquire along time, pioneer Christos Erkekoglou, an untiring flag, a personality with very distinguished characteristics, as teacher, director, coordinator, and facilitator. Studying Christos Erkekoglou’s work it becomes obvious that either when he worked consciously or intuitively, he implemented cornerstone principles and practices that regard important musical and extra-musical themes. The repertoire of the Street Band of Kroustophono shows that music is not approached as a universal language but it is utilized as a global phenomenon with dynamic interaction with the community...

Nikos Theodoridis (PhD in music education) is a graduate of the Department of Kindergarten Education and the Economy Department of the Aristotle University of Thessaloniki. He teaches Music and Music Education in the School of Early Childhood Education of the Aristotle University of Thessaloniki as Special Teaching Fellow. He has taught Music and Music education in the School of Education of the University of West Macedonia. He has also worked in kindergartens and primary schools as well as in teachers’ education programs and has held respective seminars. He has composed a lot of children songs. He has created a music curriculum for preschool education and is the author of a book and co-author of two books, as a member of the Artistic-Pedagogic Group “Elate na Paiksoume”. He is a founding member of the GSME, where he has been member of the Board of Directors (2009-2012), and of Kroustophono.

Polyvios Androutsos (Ph.D.) is a Music Education Specialist & Researcher. He has published numerous papers and articles in Greek and international music education journals, two books, and is also co-author of the 8th and 9th grade music textbooks for general public schools. He has given lectures and held seminars and workshops in Greece and abroad and has taught music in special, primary and secondary schools, as well as music education courses at the Department of Music Science and Arts of Macedonia University, and at the Department of Early Childhood Education at the Technological Educational Institute of Thessaloniki. Currently he serves as Music Education Specialist at the School of Primary Education of the Aristotle University of Thessaloniki. He is a founding member of the Greek Society for Music Education, where he served as president (1997-2003, 2006-2007), as vice-president (2003-2006), and from June 2007 as Honorary President.